

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ

«Καταγγέλω το Ρατσισμό»

Ενότητα 2: Ρητορική Μίσους vs
Ελευθερία Λόγου

Διάρκεια: 4 ώρες

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Η υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στην παραγωγή της παρούσας έκδοσης δεν συνιστά αποδοχή του περιεχομένου, το οποίο αντικατοπτρίζει αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών, και η Επιτροπή δεν μπορεί να αναλάβει την ευθύνη για οποιαδήποτε χρήση των πληροφοριών που περιέχονται σε αυτήν.

Σημαντικές Πληροφορίες για την Ενότητα

Τίτλος	Ρητορική Μίσους vs Ελευθερία Λόγου
Σκοπός	<ul style="list-style-type: none"> • Ποια είναι τα όρια της ελευθερίας του λόγου;
Όνομα Εκπαιδευτή/τριας	
Μαθησιακά Αποτελέσματα	<p>Με το τέλος του εργαστηρίου, οι συμμετέχοντες/ουσες θα είναι σε θέση:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Να περιγράφουν τη διαφορά μεταξύ Ρητορικής Μίσους και Ελευθερίας Λόγου. • Να αναστοχάζονται στο θέμα, κατανοούν την ουσία της ελευθερίας του λόγου και διατυπώνουν απόψεις βάσει λογικών επιχειρημάτων και γνώσεων.

Ορισμός της Ρητορικής Μίσους

Η Ρητορική Μίσους αφορά σε μια έκφραση που είναι προσβλητική, υβριστική, εκφοβιστική, παρενοχλητική ή/και υποκινεί τη Βία, το μίσος ή τις διακρίσεις. Στοχεύει άμεσα άτομα, στη βάση της φυλετικής και εθνοτικής τους καταγωγής, της θρησκείας, του φύλου, της ηλικίας, της φυσικής τους κατάστασης, κάποιας αναπηρίας, του σεξουαλικού τους προσανατολισμού, των πολιτικών τους πεποιθήσεων κ.ο.κ.

(Erjavec and Kovačič, 2012: 900).

Ευρήματα του Έργου MATE

- Η εξωτερική εμφάνιση ενός ατόμου αποτελεί συνήθη στόχο ρατσιστικής συμπεριφοράς (τόσο διαδικτυακά όσο και κατά πρόσωπο).
- Επίσης, η κοινωνικοοικονομική κατάσταση ενός ατόμου (ή ρατσισμός ενάντια στο φτωχό).
- Η ψηφιακή δημόσια σφαίρα φαίνεται να διευκολύνει τη Ρητορική Μίσους που στοχεύει στον πολιτικό προσανατολισμό.

⇒ Ευρύ πεδίο,

⇒ με αυξητική τάση μετά το τέλος της παγκόσμιας οικονομικής κρίσης, την εκλογή Trump, το Brexit. Γιατί;

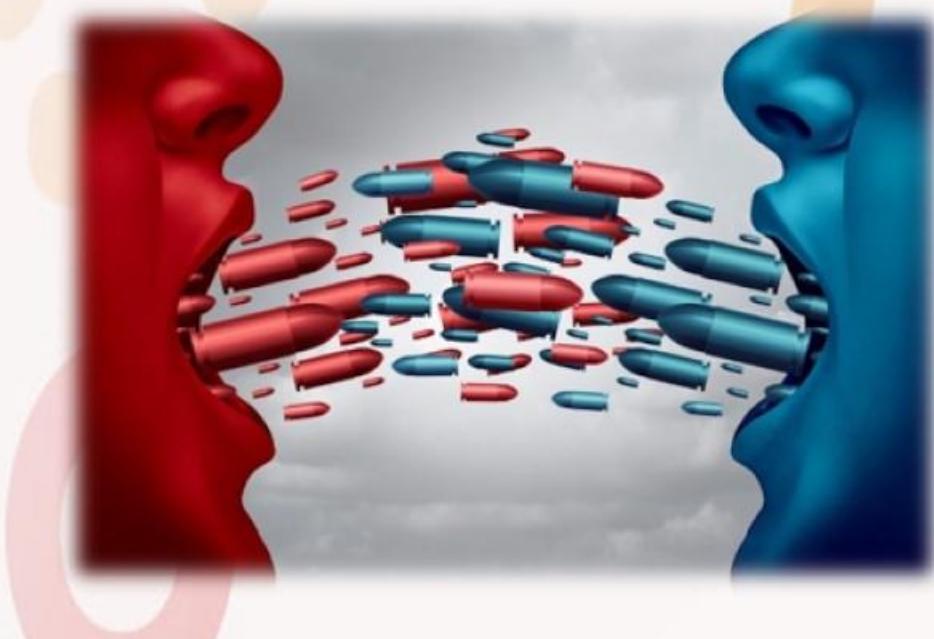
Ορισμός της Ελευθερίας Λόγου

Το δικαίωμα αναζήτησης, απόκτησης και μετάδοσης πληροφοριών και ιδεών οποιουδήποτε είδους, με οποιοδήποτε μέσο. Επίσης, η ελευθερία του λόγου και το δικαίωμα της ελευθερίας της έκφρασης εφαρμόζονται σε ιδέες οποιουδήποτε είδους, συμπεριλαμβανομένων και αυτών που μπορεί να είναι βαθιά προσβλητικές.

(Διεθνής Αμνηστία Η.Β., 2018)

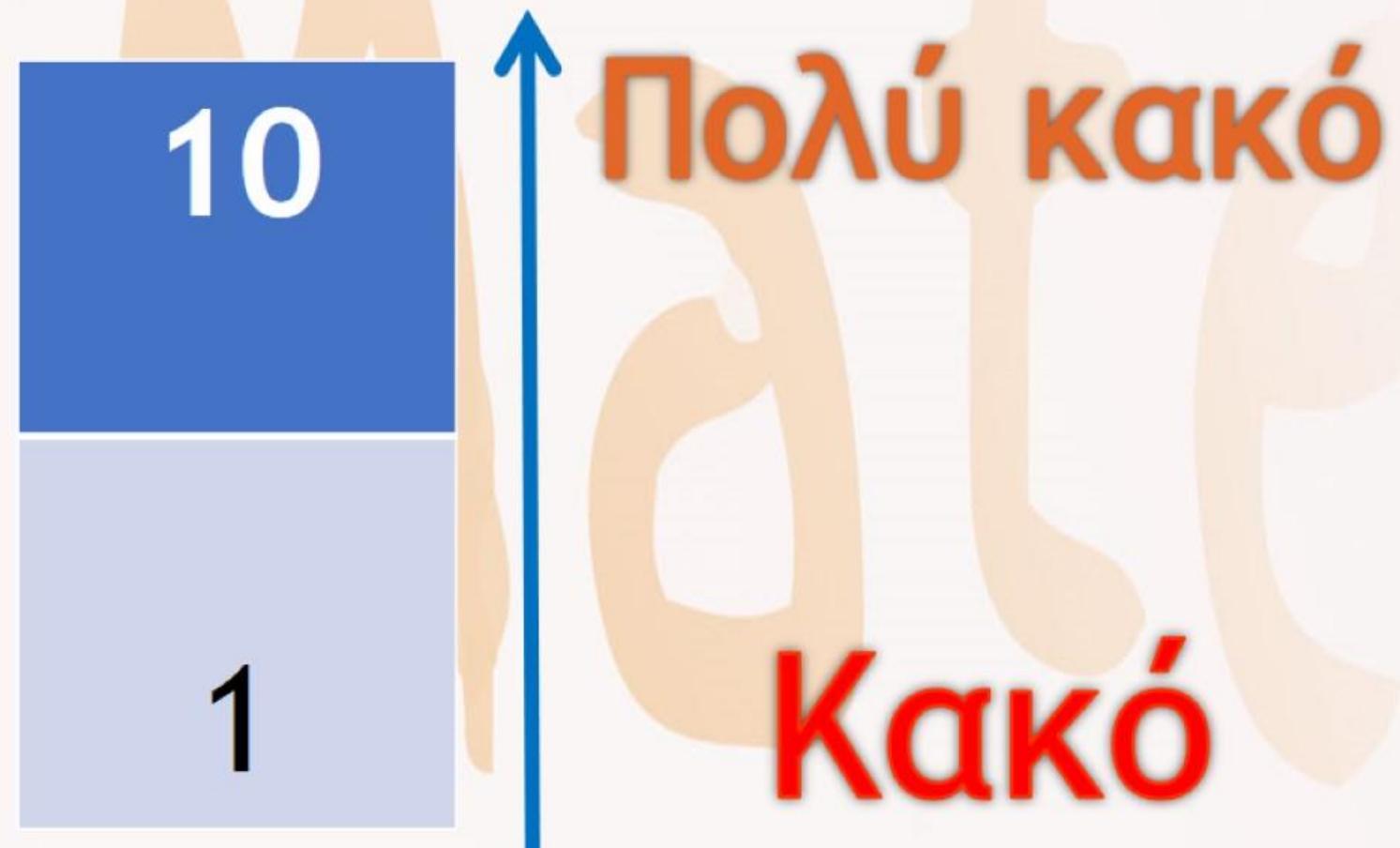
Δραστηριότητα 1: «Ρητορική Μίσους στο Διαδίκτυο: Τι είναι Χειρότερο;»

- Θα πρέπει να αξιολογήσετε κάποια παραδείγματα Ρητορικής Μίσους εναντίον ματαναστών και ομοφυλοφίλων, κατατάσσοντάς τα από το 1 μέχρι το 10.

Σύστημα Κατάταξης

- Δημιουργήστε 2 ομάδες.
- Κάθε ομάδα πρέπει να εντοπίσει 10 παραδείγματα δημοσιεύσεων/άλλο περιεχόμενο στο Διαδίκτυο εναντίον μεταναστών και προσφύγων.

Συζήτηση

- α. Πού αναζητήσατε σχετικό υλικό;
- β. Ήταν εύκολο να αξιολογήσετε τα διάφορα παραδείγματα;
- γ. Παρατηρήθηκαν οποιεσδήποτε σημαντικές διαφορές στις απόψεις των μελών της ομάδας σας;
- δ. Χρησιμοποιήσατε οποιαδήποτε κριτήρια, για να αποφασίσετε ποια παραδείγματα ήταν τα «χειρότερα»;

Η Ρητορική Μίσους Συνιστά Παραβίαση των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων

- Η ρητορική μίσους συνιστά παραβίαση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και ρυθμίζεται νομοθετικά στις περισσότερες χώρες του κόσμου, στη βάση διεθνών νομικών κειμένων για την προστασία των ανθρωπίνων διαιωμάτων.
- Η **ελευθερία του λόγου** αποτελεί ένα από τα πολλά ανθρώπινα δικαιώματα και συγκαταλέγεται ανάμεσα στα βασικά θεμέλια των δημοκρατικών κοινωνιών.

Ελευθερία Λόγου

- Τι σημαίνει για εσάς ελευθερία του λόγου;
- Ελευθερία του λόγου σημαίνει ότι μπορούμε να λέμε ότιδήποτε θέλουμε;
- Εάν πιστεύετε ότι κάποιες «εκφράσεις» δε θα έπρεπε να επιτρέπονται, πώς επιλέγουμε τι πρέπει να απαγορεύεται; Και ποιος πρέπει να αποφασίζει για αυτό;
- Έχετε εμποδίσει ποτέ κάποιον να εκφράσει κάτι που ήθελε, στο σπίτι, το σχολείο ή δημοσίως;
- Πώς σας έκανε αυτό να νιώσετε;
- Γιατί ήταν σημαντικό για εσάς να μπορέσετε να εκφράσετε την άποψή σας;

**FREEDOM
OF
SPEECH**

Ελευθερία Λόγου

- Εάν σε κάποιον δεν επιτρέπεται να εκφραστεί ελεύθερα, μπορεί, συνεπώς, να ειπωθεί ότι του αφαιρείται ένα μέρος της προσωπικότητάς του, αλλοιώνοντας την ταυτότητά του.
- Ο περιορισμός της ελευθερίας του λόγου περιορίζει και τη δυνατότητα κάποιου να συμμετέχει στην κοινωνία.
- Το δικαίωμα στην ελευθερία του λόγου μπορεί κάποτε να περιορίζεται, εάν υπάρχει η πιθανότητα να είναι επιβλαβές για τους ανθρώπους ή να θέσει την κοινωνία σε κίνδυνο.

Το δικαίωμα της ελευθερίας της γνώμης και του λόγου ανήκει σε όλους και περιλαμβάνει το δικαίωμα αναζήτησης, απόκτησης και μετάδοσης πληροφοριών και ιδεών, με οποιοδήποτε μέσο έκφρασης, χωρίς οποιαδήποτε αλλοίωση των απόψεών τους.

(Άρθρο 19, Οικουμενική Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου)

Δραστηριότητα 2: «Ανεξέλεκτη Ελευθερία;»

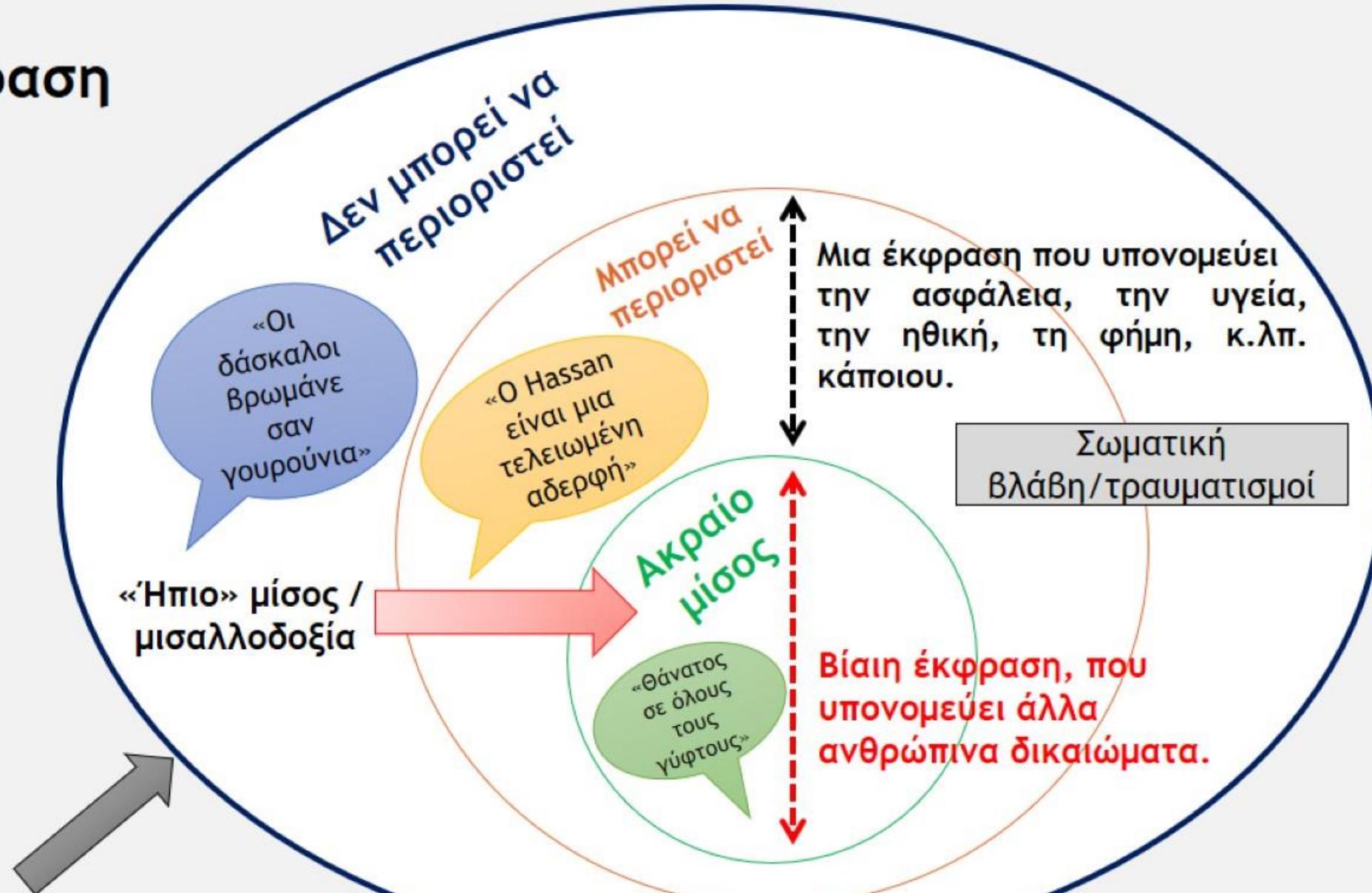
- Θα πρέπει να διερευνήσετε την έννοια της ελευθερίας του λόγου μέσα από μια σειρά μελετών περίπτωσης. Στο πλαίσιο αυτό, θα πρέπει να αποφασίσετε πώς θα διαχειριστείτε σχόλια ή ανακοινώσεις που είναι αμφιλεγόμενες, προσβλητικές ή ακόμα και επικίνδυνες.

ACTIVITY

Κάθε έκφραση

Ρητορικής Μίσους

Παρακολουθήστε τα Βίντεο

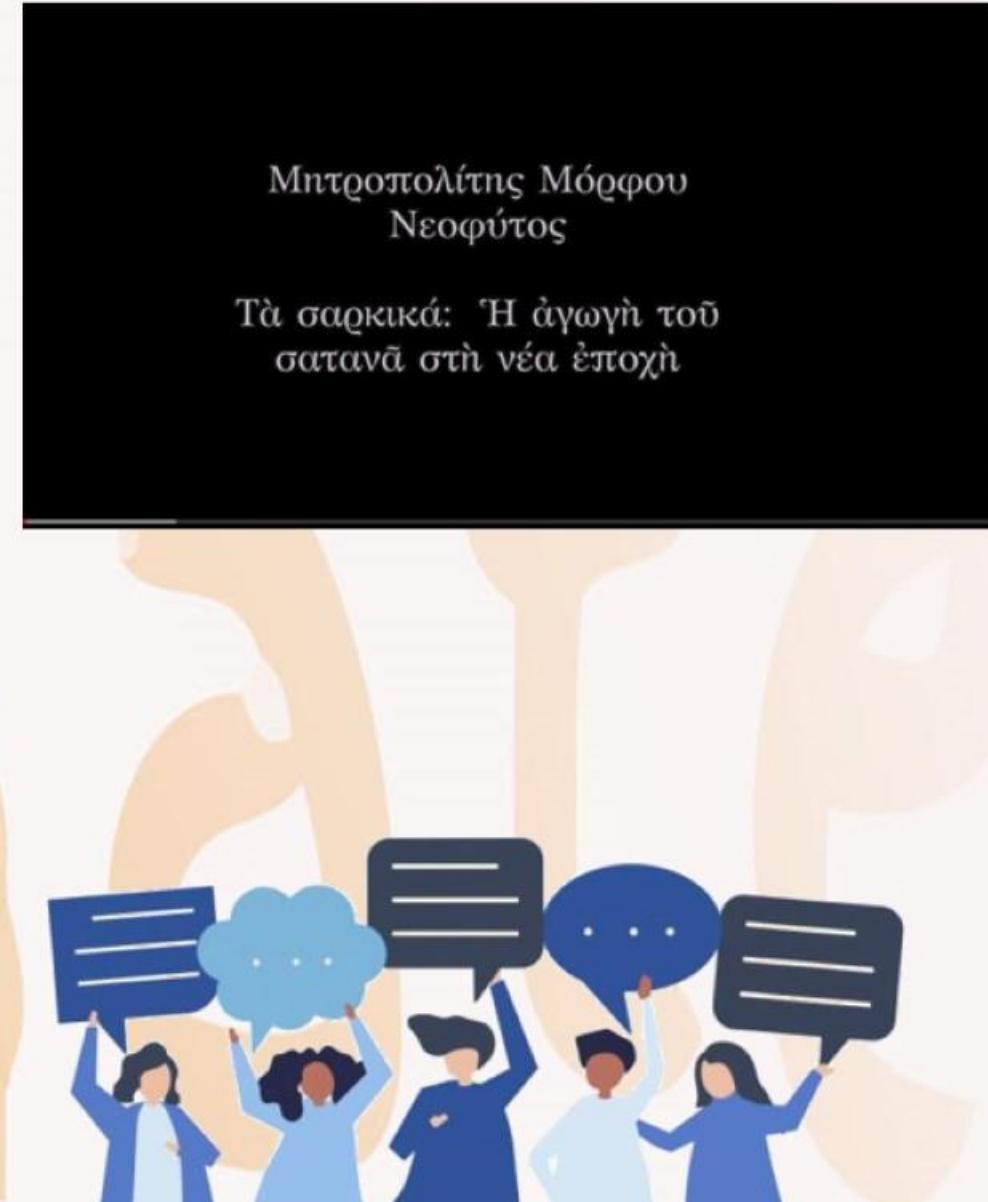

M
A
T
E

Μητροπολίτης Μόρφου
Νεοφύτος

Τὰ σαρκικά: Ἡ ἀγωγὴ τοῦ
σατανᾶ στὴ νέα ἐποχὴ

- Ο λόγος από μόνος του αποτελεί μια πράξη ικανή να βλάψει τους άλλους, ακόμα και να απειλήσει την κοινωνία συνολικά.
- Η ελευθερία του λόγου αποτελεί ένα από τα δικαιώματα που μπορούν να υποστούν περιορισμούς υπό συγκεκριμένες περιστάσεις.

Ρητορική Μίσους VS Ελευθερία Λόγου

- Η Ρητορική Μίσους περιορίζει την Ελευθερία του Λόγου.
- Η ύπαρξη Ρητορικής Μίσους συμβάλλει στον περιορισμό της πολυφωνίας.
- Η πολυφωνία χάνεται και η Ρητορική Μίσους περιορίζει την επικοινωνία και τη διαφορετικότητα.
- Το ζήτημα της Ρητορικής Μίσους είναι άρρηκτα συνδεδεμένο με την Ελευθερία του Λόγου και τους νομικούς περιορισμούς της.
- Η καταπολέμηση της Ρητορικής Μίσους συχνά εξισώνεται με τη λογοκρισία.

Δραστηριότητα 3: «Σωστό ή Λάθος;»

- Θα πρέπει να αποφασίσετε εάν οι ακόλουθες πράξεις είναι επιτρεπτές ή όχι και να εξηγήσετε γιατί.

Απαντήστε το Φυλλάδιο Σεναρίου

Άρθρο 10 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου (απλουστευμένη μορφή)

1. Το δικαίωμα της ελευθερίας του λόγου ανήκει σε όλους. Το δικαίωμα αυτό περιλαμβάνει την ελευθερία, έκφρασης, απόψεων και απόκτησης και μετάδοσης πληροφοριών και ιδεών, χωρίς παρεμβάσεις.
2. Η ελευθερία του λόγου μπορεί να περιοριστεί, εάν τέτοιος περιορισμός κρίνεται «απαραίτητος στο πλαίσιο μιας δημοκρατικής κοινωνίας» και, πιο συγκεκριμένα, ώστε να προστατευτούν τα δικαιώματα των άλλων.

Κύρια Σημεία

- Η ελευθερία του λόγου δεν αποτελεί «απόλυτο» δικαίωμα, το οποίο ισχύει σε κάθε περίπτωση και δε γνωρίζει περιορισμούς → Πρόκειται για δικαίωμα που πρέπει να βρίσκεται σε ισορροπία με τα δικαιώματα των άλλων ή με το καλό της κοινωνίας συνολικά.

**Συγχαρητήρια!
Έχετε Ολοκληρώσει την Ενότητα!**

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Η υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στην παραγωγή της παρούσας έκδοσης δεν συνιστά αποδοχή του περιεχομένου, το οποίο αντικατοπτρίζει αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών, και η Επιτροπή δεν μπορεί να αναλάβει την ευθύνη για οποιαδήποτε χρήση των πληροφοριών που περιέχονται σε αυτήν.